

Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 5 K, za Ogrsko 3 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje številka 3.



Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak teden zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 14.

V Ptujju v nedeljo dne 17. maja 1914.

XV. letnik.

Uspehi hujskarije.

V vrstah 17. infanterijskega polka, od katerega ležijo trije bataljoni v Celovcu, se je zgodil sjučaj upora, ki je bil izredno strogo kaznovan. Kakor znano je 17. polk kranjski domači regiment. Pred kratkim je njegova 6. kompagnija imela pri vajah tako slabe uspehe, da je hauptman Nechausky moštvo za en mesec vse dopustne pravice odtegnil, kar je vojake hudo razburilo. Vkljub prepovedi ostalo je 21 mož kompagnije vsled hujskarije nekega korporala od vojašnice proč; šele prihodnje jutro so prišli vojaki, prepevajoči slovenske pesni, nazaj v vojašnico. Seveda se jih je takoj zaprl; ti vojaki so bili obsojeni zaradi upora na daljšo ječo, vse skupaj za 90 let...

Zdaj se jezijo slovenski voditelji in javkajo, da so „kranjski Janezi“ bili tako hudo kaznovani. Tudi nam se vojaki smilijo. Kajti v pravem pomenu morali bi priti oni v ječo, ki zapeljujejo slovensko ljudstvo, ki delujejo iz njega veleizdajalce, ki mu trgajo iz srca ljubezen do domovine in cesarja. Protiavstrijski vseslovenski hujskači in agitatorji so krivi te nesreče, — oni bi morali odgovarjati!

Pri vojakih se ne more trpeti upornikov, kajti disciplina je prvi predpogoj za moderno armado. Zato pa naj bi poklicani činitelji pazili, da se ne zastruplja naše armade z vseslovensko hujskarijo, da se ne ruši mogočnih stebrov in temeljev armade in z njo Avstrije. Oblast naj bi odprla oči in poslušala hujskarijo slovenskega časopisja, slovenskih političnih popov, srbofilskih agentov; — potem bode oblast vsaj vedela, od kje prihaja uporni duh posameznih vojakov...

Možje, ki ste v to poklicani, pazite, da se ne razširi kuga panslavistične upornosti i med vojaštvom!

iz Catanije: Že več dni so ponovno čutili potresne sunke, ki pa niso povzročili nikakoršnega vznemirjenja, ker se je prebivalstvo že temu privadilo. Snoči ob 7. uri se je pa pojavil močan potres, da so hiteli ljudje, prestrašeni in kričaje, iz hiš ter ostali ves večer na cestah in trgih. Kmalu so došla iz raznih krajev province grozna poročila, da se je mnogo hiš podrlo in da je bilo mnogo ljudi usmrtenih. Zelo močno so bili poškodovani kraji na južnem obronku Etna, kjer je bil prvi potresni sunek že ob 3. popoldne. Na progi Arcireale-Catania se je mnogo zemlje vdrla na železniški tir in nevarnost je, da se podere neki predor blizu Mangana. Tukajšnji observatorij je registriral, da je prvi sunek trajal pol minute. Iz okolice prihajajo poročila, da je trg Finarè, ki šteje okoli tisoč prebivalcev, popolnoma razrušen. Pod razvalinami leži zelo mnogo mrtvecev in ranjencev. Vtisk ki ga delajo razvaline hiš, je obupen. Na cestah vlada velika zmešnjava. Povsod se vidijo transporti ranjencev, ki jih spremljajo jokajoči sorodniki. Več ranjencev je umrlo med transportom. Še več drugih vasi je težko poškodovanih. O usodi trga Zaffarana, ki je mnogo trpel pri prejšnjih potresih, ni še nobenih poročil. Boje se, da se je tudi tam pripetila velika katastrofa.

Iz Rima poročajo: Kakor poročajo iz Catanije, je potres razušil vso pokrajino od Linere do Arcireale. Posebno težko so poškodovani kraji Santa Severina, Santa Maria degli Amalati, Piano in Jerbace. Veliko hiš se je podrlo. Več gospodov, ki so se iz Arcireale odpeljali v avtomobilih v te kraje, so pripeljali prve ranjence v Arcireale. Več ranjencev je umrlo med vožnjo. Potres so čutili tudi v Mangano, Lungaglossa, Biancavilla, Belbasso. Pomožni vlak, ki se je odpeljal iz Catanije, je prišel le do Arcireale. Prvi sunek je bil ob 7. uri in dve minuti. Vas Linera je skoraj popolnoma razrušena. Dozdaj so dobili 40 mrtvecev in 40 ranjencev. Mnogo ljudi se je s tem rešilo, da so prenočili na prostem. Ranjence so prepeljali v bolnišnico v Arcireale. Železniški tir je v dolgotni 700 metrov popolnoma izginil. V Arcireale so odšli karabinerji, gasilci in oddelki rdečega križa, tudi 200 vojaških šotorjev so tja poslali za one, ki so brez strehe. V Arcireale je zaradi potresa zavladala panika med kaznjenci, tako da so jih morali prepeljati na varnejši kraj.

Milanski „Secolo“ je dobil v soboto zjutraj natančna brzojavna poročila o potresni katastrofi na Siciliji. V petek zvečer med osmo in deveto uro so se v okraju Arcireale pripetili trije močni potresni sunki. Več krajev je popolnoma uničenih. Med prebivalci so se odigrali grozni prizori. Večji del prebivalstva vasi Lipari je pod razvalinami pokopan. Več vlakov se je tja odpeljalo. San Venarina in Zaffarana, kakor tudi več

manjših vasi v okolici, je potres popolnoma uničil. Do treh zjutraj je bilo nemogoče dobiti natančnejša poročila, ker so porušene vse telefonične in telegrafične zveze s kraji potresnega ozemlja. V Zaffarano je prišlo 500 vojakov iz bližnjih garnizij ter so začeli z reševalnimi deli. Splošno imajo vtisk, da se je dogodila velikanska, v posameznostih še neznana katastrofa. Iz zadnjih posebnih izdaj „Secola“ je razvidno, da je katastrofa zahtevala več sto žrtev, ki so se smrtno ponesrečile. Prebivalstvo Liparije je bilo najbrže popolnoma uničeno. Tudi v Zaffarini in San Venarini znaša najbrže število žrtev več sto. Razentega je pa bilo mnogo žrtev tudi v krajih, iz katerih še ni nobenih poročil. Vlada je uvedla veliko pomožno akcijo.

Sunki so bili tako močni, da so se takoj pri prvih sunkih porušile hiše. Ljudje so hiteli kakor blazni na cesto. V Lirani je potres usmrtil 30 oseb, mnogo pa je bilo ranjenih. V hospital San Marta so prinesli več nego sto težko ranjenih. V Mangoli je potres vrgel s tira vlak. Pasajirji so bili večinoma težko poškodovani. Posebno hud potres je bil tudi v okraju Ogina, kjer je bilo mnogo vasi uničenih.

Iz Milana poročajo: V Cataniji je bil potres zelo močan, tako, da so ugasnile električne svetilke. Grozni prizori so se odigrali v bolnicah. Bolniki so poskakali s postelj ter hiteli na prsto. Nesreča je veliko večja, nego so javila prva poročila. Govori se, da je bilo 150 mrtvih in 200 ranjenih. Kraji blizu Arcireale so popolnoma razrušeni. Niti ena hiša ni ostala. Vtisk je še groznejši nego pri katastrofi v Messini. Santa Maria Verdina je popolnoma razrušena. Mnogo ranjencev leži na cesti in čakajo, da jih preneso v bolnico. Mrtvece so položili ob cestne jarke ter jih pokrili. V Lineri so dozdaj izkopali 40 mrtvecev. Menijo, da je še okoli sto mrtvecev pod razvalinami. V Piongiardo je bilo deset oseb usmrtenih. Osem so jih potegnili izpod razvalin. Dvajset oseb je bilo poškodovanih, med temi štiri težko. V Mortarei je bila ubita neka ženska.

Dopisi.

Iz Ptujске okolice. Nesramna hinavščina, kakoršno kaže „Slov. Gospodar“, pač ni najti na celem svetu. V zadnji št. 19 od 7. maja prinesel je članek pod naslovom „Zmaj v ormoškem okraju“, v katerem blati in zasramuje fante od Pragerskega do Ptujja in še dalje do Sv. Tomaža, kakor da bi bili vsi fantje tega okraja sami pobalini in pretepači. Med drugimi lažnjivimi in nesramnimi napadi pravi „Slov. Gospodar“, da je krivo taki surovosti le ptujski šnops in pohujšljivo ptujsko časopisje „Stajerc“ in da bi bilo bolje, da bi hodili fantje bolj v cerkev, kakor pa v krčme. No, presodimo stvar

NESTLÉ-JEVA
MOKA ZA OTROKE

279

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastoj Nestlé, Dunaj I. Biberstrasse 2 S.

Velik potres na Siciliji.

Zopet razsaja v Južni Italiji — kakor v Messini 28. decembra 1908 — hud potres, ki je razušil več krajev, uničil mnogo ljudi. Ker so brzojavne in telefonične zveze prerusene, niso došla še vsa poročila o grozni katastrofi. „Berliner Zeitung am Mittag“ poroča 9. t. m.

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. f. d.

je

SIROLIN "Roche"

Kot dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša in odstraňuje oboelostí sopil v primeroma kratkem času.

Je jako slasten, tek prouzročujoč in učinkuje zelo ugodno na splošni počufek.

Zavirni zavoj a K. 4. — se dobi v vseh lekarnah.



nekaj natančneje in iščimo pravi vzrok! Mi trdimo, da takim pretepom in razprtijam je kriv največ hinavec „Slov. Gospodar“. Častiti g. kaplan doktor Korošec kot glavni urednik „Sl. Gosp.“, odgovorite nam, ali ni največ šuntarije, puntarije in hujskarije za fante ravno v Vašem listu „Slov. Gospodarju“? Ali izide le ena številka tega Vašega pohujšljivega lista, v kateri bi se ne ščuvala nedolžna mladina drug proti drugemu, Slovenec proti Nemcu, klerikalec proti liberalcu itd.? Tudi fantje so različnega mišljenja! G. doktor Korošec! Vaš list pravi, da bi boljše bilo, da bi hodili fantje več v cerkev, kakor v krčme. Dobro, tudi mi smo tega mnenja; ali vprašamo Vas: ali se ne čuje največ šuntarije in puntarije v cerkvah iz prižnice in spovednice, kjer so naseljeni politični duhovniki?! Žalibog celo na svetih misijonih dajejo politični duhovniki največ slabih zgledov mladini in sicer obojega spola! „Slov. Gosp.“ pravi, da se mora vpeljati več mladeniške organizacije. Dobro! vpeljali so se mladeniški shodi že na večih krajih in sicer pod vodstvom gg. kaplanov; to je res — in kaj se je godilo? Pijančevalo se je, pretepalo ter nečistost gojilo — in neko nedolžno dekle, katero je v nedolžnosti se takega mladeniškega shoda pod vodstvom „gospoda“ udeležilo, je potem nasledke tega shoda milo objokovalo; besede matere: „Micka, bodi doma, ne pojdi na shod“, bile so brezuspešne. „Mati, ne bojte se, gospod me nagovarja!“ Končno reče članek v „Slov. Gosp.“: Proč s strupom alkoholom in ptujskim pohujšljivim časopisjem. — Mi pa končno trdimo: Proč s „Slov. Gosp.“ in pokvarjenim političnim duhovništvom, potem bo nehala nesramna hujskarija in pohujšljivi zgledi ter pretepi. — G. doktor Korošec, odgovorite nam, ali je to res. — — —

Fantje ptujskega okraja.

St. Vid pri Ptuj. (Veselica za gasilno društvo.) Kakor znano, se bode tukaj ustanovilo prostovoljno požarno brambo. Predela so že napravljena, tako da je pričakovati kmalu ustanovitev. Velepotrebno to ustanovitev je pač pristréno pozdraviti. Kakor čujemo, se priredi v kratkem v korist tega novega gasilnega društva na vrtu gostilne pri Schosterschu veliko veselico. Ta veselica se vrši na praznik dne 21. maja ali pa v slučaju deževja na prihodnjem nedeljo, dne 24. maja. Začetek ob 3. uri popoldne. Veselica bode obsegala sledeče točke: godba, prosta zabava, tombola (z jako lepimi dobitki), srečolov, razsvetljava in še mnogo drugega. Vstop prost. Čisti dobiček te veselice se določi za novo gasilno društvo. Upamo tedaj, da se bode veselice prav mnogo ljudi udeležilo.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. Neki klerikalček, kateri bi najbrž rad postal župan, javka

v zadnji številki „Slov. Gosp.“, da še ni rešen rekurz o zadnji občinski volitvi in izjavlja, da je ljudstvo mnenja, da so Štajercijanci vložili rekurz, ker se bojijo za županski stolec in da bi še lažje gospodarili v občini. No! no! Ljudstvo tega klerikalca tvori klerikalne babure in sme dopisnik „Slov. Gosp.“ biti ponosen na to ljudstvo. Mi napredno misleči vpoštevamo kot merodajne faktorje le može, ne pa ženske. Može k volišču, ženske k ognjišču. Pajek nastavi mrežo, da muho vlovi. Ujeta muha pleše od strahu pred pogubo. Tako je tudi z dopisnikom klerikalcem in njegja bratci. Tem je njih vodja kaplan Kramaržic nastavljal mrežo, v kateri zdaj plešejo a ne vsled veselja, ampak vsled strahu pred nasledki njih protipostavnega postopanja pri volitvah. Kar se tiče županskega stolca, je dolžnost napredno mislečih, pametnih mož skrbeti, da ga zasede pošteni, za blagor občine vnet, neodvisen, izkušen mož, ne pa kakšna klerikalna pokveka. Dopisnu „Slov. G.“ pa očitno laže, da bi silili napredni može na županski stolec. Ravno nasprotno je resnica.

Sv. Janž na Dravskem polju. Mislim sem, da so med študiranimi ljudmi le farji klerikalci, pa sem se motil. Naš učitelj Neržima, ki je pripihal iz Pilštajna, je še le pravi klerikalček. Kar ne stori far, to dopolni Neržima. V „Slov. gosp.“ je zadnjič pisal Neržima, katerega se je malo v časniku pokrtačilo, da bode vsled te krtače še za naprej stal na strani katoliških mož, kratko klerikalcev. Z svojim klerikalstvom si dobi cenljivo hrano in dobro službo pri posojilnici. Mislim, da ima Neržima toliko zaslužka, da bi lahko prepustil organistu opravilo pri posojilnici, kajti zadnjemu se ne godi Bog ve kako dobro. Kakor opazujem, se tudi vso drugo učiteljstvo izogiblje g. Neržima in kaže s tem, da se ne strinja s postopanjem tega gospoda. Ali je to v čast Neržima, bi dvomil.

Križevce pri Ljutomeru. (Križevska opekarna.) Pri nas gre neko društvo z omejeno zavezo počasi ali gotovo polomu nasproti. To je Križevska opekarna, ki je bila l. 1908 ustanovljena. Temeljna glavica v znesku 200.000 K je bila popolnoma vplačana, ako se sme računskemu sklepu verovati. Ne dvomimo o tem, obžalujemo pa, da so bile družbine knjige tako slabo peljane, da bi bila kontrola popolnoma nemogoča, ako bi hudobni jeziki trdili, da posamezni deleži v resnici niso bili polno vplačani. Kupčije opekarne so šle prav dobro; ali doslej ni bilo mogoče čisti dobiček doseči, ker ga . . . ni! Ne dvomimo, da ima to svoj dobri vzrok, obžalujemo pa pomanjkanje dobrega knjigovodstva. Z njim bi se lahko dokazalo, da oni nimajo prav, ki se pri tem kaj slabega mislijo. Pri dobrem knjigovodstvu bi se vedelo, kam je prišel čisti dobiček v znesku 60.000 K, ki se ga je doseglo v 5 letih. Pri dobrem knjigovodstvu bi se tudi vedelo, kam je prišlo tistih 100.000 K, ki jih je sprejelo društvo kot posojilo. Pri dobrem knjigovodstvu bi se tudi vedelo, kam je prišel družbeni kapital v znesku 200.000 K. Zdjaj pa se tega ne ve in to je škoda. Kajti to ne zanima le člane družbe, marveč tudi c. kr. državno pravdnništvo, ki je poslalo v Križevce preiskovalnega sodnika ter dva strokovnjaka in je pustilo knjige od orož-

nikov na vozu iz opekarne peljati. Mi doslej ne vemo, kakšna obtožba in proti komu se bode dvignila, ali vse obtožene osebe skoraj so člani ene družine (člani načelstva in nadzorstva so namreč med seboj in z ravnateljem ozko sorodni) Razveseljivo je, da se krivice vendar enkrat zasluženi kazni izroči. Zalostno je le, da je pravzaprav že prepozno, kajti tri četrtine družbenega kapitala so že izgubljene. Upamo o tej zadevi kmalu nekaj novega poročati.

Novice.

Epilepsija in nje zdravljenje. Zdravniška znanost se je doslej zama trudila, najdi zoper epilepsijo vplivno zdravilno sredstvo. Po naznanilih iz zdravniških krogov se jo zdaj konečno vendar preiskavam budimpeštovskega špecialnega zdravnika dra. A. Szabó posrečilo, najdi sigurno vplivajoče zdravilno sredstvo zoper epilepsijo in z njim doseči popolno zdravljenje. Ispolnimo le svojo dolžnost, ako to krasno novico javnosti povemo. Pomoči potrebnim daje baje za to o nj pojasnila zdravniški ordinacijski zavod Dr. A. Szabó, Budapest, Andrassystrasse 47.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Uboj v Selah. V zadnji številki poročali smo o žalostnem slučaju vpkojenega orožnika Skerbinšeka v Selah pri Ptuj. Rekli smo, da je bila umrla žena pijanka in da si je brčkone v padcu pretrgala jetra. Zdjaj pa se nam poročava vse druge stvari. Skerbinšek je baje na nečuvno surovi način z vbogo ženo ravnal, jo pretepal in mučil. Ljudje si v tem oziru grozne posameznosti pripovedujejo. Sicer bode že razprava vse natančneje dokazala. Skerbinšek bil je naš hud politični nasprotnik. Odpeljali so ga k orožni sodnji v Maribor.

Stekel pes je te dni ugriznil nekega pekovskega učenca iz Fürtnerjeve pekarije v Ptuj. Učenca so spravili v Pasteurjev zavod na Dunaju.

Utopljenca. Pri Sv. Marku niže Ptuja so potegnili pred kratkim iz Drave truplo neznanega moškega utopljenca. — Pri Sv. Marjeti se istotako potegnili iz Drave mrtvo moško truplo. Identitete utopljenca še niso dognali.

Otok utonil. V Kasazah pri Celju je v potoku utonila sedemletna hčerka zakonskih Alojza in Marije Brečko.

Zrakoplovec je hotel postati. Iz Ormoža se poroča sledeča zgodba: K tukajšnjim naborom je prišel tudi neki fant, ki je po vsej sili hotel, da bi ga sprejeli k vojakom in da bi bil prideljen zrakoplovni oddelku. V svrhu zadnjega je prinesel seboj lep model zrakoplova Zeppelinovega tipa, na katerem je, kakor je pripovedoval, delal tri leta v svojem prostem času. Fant pa ni bil potrjen in je vsled tega močno užaljen pustil izdelek v Skorčičevi gostilni, kjer si ga lahko vsakdo ogleda.

Regulacija Pesnice. Komisija za regulacijo Pesnice se mudi te dni v Št. Lenartu v Slov. goricah, da izdela potrebna predela v svrhu regulacije.

Stekel pes. Od Sv. Marjete v Slov. goricah poročajo: Sem se je priklatil od nekod stekel pes, ki je ugriznil šest oseb, med njimi tudi gostilničarko Tobias. Tudi v Št. Lenartu pri Veliki Nedelji je ta pes ugriznil neko posestnico. Psa se je orožnikom posrečilo usmrtiti. Ugrizene osebe so spravili v Pasteurjev zavod na Dunaju.

Za župana je bil izvoljen v Slovenski Bistrici mesto odstopivšega župana Stigerja dr. Murmayr.

Samoumor. Na Spodnji Hudinji pri Celju se je zastupila posestnica Marija Prosenjak. Vzrok samoumora je neznan.

Iz Koroškega.

Slov. Bleiberg. Piše se nam: Te dni dobili smo plačilna naročila za občinske doklade. Mi imamo zdaj 180% občinskih doklad, 28% šolskih doklad, 20% doklad za ceste in 33% cerkvenih doklad, vsega skupaj torej 261%!!!! Zakaj da je moral naš občinski zastop tako visoke doklade skleniti, to vè vsak čitatelj „Štajerca“ prav dobro. To so posledice klerikalnega poloma pred enim letom, o katerem smo itak pisali. Klerikalni odborniki ostali so za dve leti bolnišnične troške v znesku nad 800 kron dolžni, istotako troške za hiralnico v znesku nad 1000 kron. Denar

**Otroci bisplohne
smeli piti zrnate
kave, temveč le
dobro mleko
s Kathreinerjevo
Kneippovo
sladno kavo.**

če se piše gorka ali mrzla, vselej je
Kathreinerjeva popolnoma neškod-
ljiva, ugajajoča in spričo **SVOJE**
priprave iz najboljšega
slada jako krepilna.

**Vprašajte, prosim,
o tem Svojega
hišnega zdravnika.**

Sredstvo

za varčenje

so praktične

Zvezda s
krížcem
MAGGI-JEVE kocke

MAGGI po 5 vinarjev

za 1/4 litra

najokusnejše goveje juhe.

Ime **MAGGI** jamči za skrbno iz-
delovanje in izvrstno kakovost.